

บันทึก

เรื่อง การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ในเขตสัมปทานป่าไม้

กรมการปกครอง ได้มีหนังสือ ที่ มท.๐๓๐๙/๙๗๖๔๐ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๔ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้มีหนังสือ ด่วน ที่ มส.๑๙/๒๒๗๘ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ หรือกรมการปกครองว่า อำเภอแม่สะเรียงได้ดำเนินการเรียกเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ประจำปี ๒๕๖๔ จากกรมป่าไม้ ซึ่งได้อนุญาตให้ผู้ขออนุญาตรับสัมปทานทำไม้ในที่ดินป่าสงวนแห่งชาติเพื่อหาผลประโยชน์ โดยกรมป่าไม้มีรายได้จากค่าธรรมเนียมต่างๆ ในเนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๔๕,๖๒๕ ไร่ เป็นเงิน ๔๔๓,๗๕๐ บาท แต่กรมป่าไม้แจ้งว่ากรมป่าไม้มิได้เป็นเจ้าของที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ แต่เป็นผู้ครอบครองดูแลบำรุงรักษาที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และกรณีที่กรมป่าไม้ได้อนุญาตให้ผู้ขออนุญาตรับสัมปทานทำไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆ นั้น ค่าธรรมเนียมต่างๆ ก็ได้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินมิได้เข้ากรมป่าไม้ กรมป่าไม้จึงไม่มีหน้าที่ชำระภาษีบำรุงท้องที่

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า โดยปกติที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติถือได้ว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และกรมป่าไม้เป็นผู้ครอบครองดูแลบำรุงรักษาที่ดินตาม มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งจะได้รับยกเว้นภาษีบำรุงท้องที่ ตามมาตรา ๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ เมื่อไม่ได้นำที่ดินไปจัดหาผลประโยชน์ แต่เมื่อกรมป่าไม้ในฐานะผู้ครอบครองดูแลบำรุงรักษาป่าสงวนแห่งชาติ ได้นำที่ดินไปจัดหาผลประโยชน์โดยอนุญาตให้ผู้ขออนุญาตรับสัมปทานทำไม้ในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเรียกเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆ เป็นรายได้ ถือได้ว่ากรมป่าไม้ได้รับผลประโยชน์ตอบแทน ย่อมไม่อยู่ในข่ายได้รับการยกเว้นภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ประกอบกับได้มีคำพิพากษากฎีกาที่ ๑๗๒๘ - ๑๗๒๙/๒๕๑๓ เรื่องภาษีอากร ซึ่งวินิจฉัยว่า สัญญาการทำไม้เป็นแต่เพียงการให้สิทธิโจทก์เข้าไปตัดฟันไม้เท่านั้น การที่ผู้รับอนุญาตตามสัญญาทำไม้เข้าไปตัดไม้จึงไม่เป็นการครอบครองที่ดินตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ฉะนั้น กรมป่าไม้ยังเป็นผู้ครอบครองดูแลที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จึงต้องมีหน้าที่ชำระภาษีบำรุงท้องที่เฉพาะที่ดินในส่วนที่นำไปจัดหาผลประโยชน์ดังกล่าว แต่เนื่องจากเรื่องนี้เป็นปัญหาในข้อกฎหมาย และเพื่อให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติเป็นแนวทางที่ถูกต้อง กรมการปกครองจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครองและกรมที่ดิน) และผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ได้ความตาม คำชี้แจงของ

ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ว่า ปัญหาเรื่องการเรียกเก็บภาษีบำรุงท้องที่จากกรมป่าไม้มีเหตุมาจากการที่กรมป่าไม้ในฐานะผู้ควบคุมดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ได้อนุญาตให้ผู้รับสัมปทานเข้าไปทำการตัดต้นไม้ในเขตที่ดินป่าเลนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เพื่อเผาถ่าน ดังเช่นในเรื่องที่กรมการปกครองหารือมานี้ กรมการปกครองได้เคยมีคำสั่งไว้แล้วตามหนังสือ ที่ มท.๐๓๐๙/๗๙๘๖ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดระนองว่า กรมป่าไม้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่เพราะเป็นผู้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ จากผู้รับสัมปทาน ถือได้ว่าเป็นผู้หาผลประโยชน์ในที่ดินที่อนุญาตให้ผู้รับสัมปทานทำการตัดฟันไม้นั้น จึงให้จังหวัดเรียกเก็บภาษีบำรุงท้องที่จากกรมป่าไม้ต่อไป พร้อมกันนั้นกรมการปกครองได้มีหนังสือเวียนแจ้งคำสั่งของกรมการปกครองในเรื่องนี้ให้ทุกจังหวัดทราบและถือเป็นแนวปฏิบัติด้วยแล้ว ซึ่งจังหวัดแม่ฮ่องสอนก็ทราบคำสั่งของกรมการปกครองดังกล่าว เพราะตามหนังสือของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ มส.๑๙/๒๒๗๘ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ ถึงอธิบดีกรมการปกครอง เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ก็ได้อ้างถึงหนังสือกรมการปกครองดังกล่าวข้างต้นไว้ด้วย

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า กรมการปกครองได้เคยวินิจฉัยสั่งการให้จังหวัดต่าง ๆ ถือเป็นแนวปฏิบัติในเรื่องการเรียกเก็บภาษีบำรุงท้องที่จากกรมป่าไม้ไว้เช่นนี้แล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) จึงเห็นว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนสมควรที่จะยึดถือแนวปฏิบัติดังกล่าวนี้โดยแจ้งให้อำเภอแม่สะเรียงดำเนินการประเมินภาษีบำรุงท้องที่และเรียกเก็บจากกรมป่าไม้ก่อน เมื่ออำเภอแม่สะเรียงได้ดำเนินการเช่นนั้นแล้ว หากกรมป่าไม้ไม่เห็นด้วยกับการประเมินภาษีบำรุงท้องที่นั้น กรมป่าไม้ก็ย่อมมีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อวินิจฉัยได้ตามมาตรา ๔๙^๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ และเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้วินิจฉัยอุทธรณ์ของกรมป่าไม้แล้ว ถ้าหากกรมป่าไม้ยังไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัดก็มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดต่อศาลได้ ตามมาตรา ๕๒^๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้วข้างต้น

โดยเหตุที่กฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้มีบทบัญญัติให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดและศาลเป็นผู้วินิจฉัยอุทธรณ์ของเจ้าของที่ดินผู้ได้รับแจ้งการประเมินภาษี

^๑ มาตรา ๔๙ เจ้าของที่ดินผู้ใดได้รับแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่แล้วเห็นว่า การประเมินนั้นไม่ถูกต้อง มีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้โดยยื่นอุทธรณ์แก่เจ้าพนักงานประเมินตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

เมื่อเจ้าพนักงานประเมินได้รับอุทธรณ์แล้ว ให้เสนออุทธรณ์นั้นตามลำดับจนถึงผู้ว่าราชการจังหวัด

การอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการเสียภาษีบำรุงท้องที่ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้รอคำวินิจฉัยอุทธรณ์หรือคำพิพากษาของศาล

^๒ มาตรา ๕๒ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดยกอุทธรณ์ตามความในมาตรา ๕๐ วรรคท้าย

บำรุงท้องที่ไว้เช่นนี้แล้ว การวินิจฉัยปัญหานี้จึงสมควรที่จะได้มีการดำเนินการตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) จึงเห็นว่า ปัญหาตามข้อหารือนี้เป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถาบันอื่นอยู่แล้วตามกฎหมายดังที่กำหนดไว้ในข้อ ๙ (๒)^๓ แห่งระเบียบของคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนี้ ปัญหาตามข้อหารือของกรมการปกครองจึงเป็นกรณีที่กรรมการร่างกฎหมายจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมาย ตามระเบียบของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้น ด้วยเหตุนี้จึงไม่อาจพิจารณาและให้ความเห็นในปัญหาที่กรมการปกครองหารือมาได้

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์
(นายอมร จันทสมบุรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๒๔

^๓ ข้อ ๙ กรรมการร่างกฎหมายจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. ล๑

๑. ล๑

(๒) เรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถาบันอื่นอยู่แล้วตามกฎหมาย และกรรมการร่างกฎหมายเห็นว่าสมควรให้มีการดำเนินการตามกฎหมายนั้นก่อนเพื่อประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดิน

๑. ล๑

๑. ล๑